T028 BÁT NHÃ XI Q525-P26 Phương Tiện Thiện Xảo

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH ÑAÏI BAÙT-NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA QUYEÅN 525

Phaåm 26: PHÖÔNG TIEÄN THIEÄN XAÛO (3) Baáy giôø Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, nhö vaäy goïi laø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña toùm löôïc. Caùc Ñaïi Boà-taùt hoïc trong ñoù coù theå laøm ñöôïc nhieàu vieäc. Baïch Theá Toân, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña toùm löôïc nhö vaäy, chuùng Boà-taùt môùi tu hoïc caàn neân hoïc, cho ñeán Ñaïi Boà-taùt truï ñòa thöù möôøi cuõng phaûi sieâng naêng tinh taán tu hoïc. Neáu Ñaïi Boà-taùt luoân sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña toùm löôïc nhö vaäy thì coù theå nhö thaät bieát töôùng roäng heïp cuûa taát caû phaùp. Baïch Theá Toân, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña toùm löôïc nhö theá laø phaùp moân vi dieäu, chæ coù chuùng Ñaïi Boà-taùt lôïi caên môùi coù theå ngoä nhaäp ñöôïc. Phaät daïy Thieän Hieän: –Phaùp moân aáy, haøng Ñaïi Boà-taùt caên taùnh lanh lôïi, caên taùnh trung bình, caên taùnh aùm ñoän... ñeàu coù theå ngoä nhaäp phaùp moân aáy khoâng bò chöôùng ngaïi. Caùc Ñaïi Boà-taùt caên ñònh hay khoâng ñònh, neáu chuyeân taâm tu hoïc thì cuõng ñeàu ngoä nhaäp. Thieän Hieän neân bieát, phaùp moân aáy raát vi dieäu thanh tònh. Nhöõng ngöôøi bieáng nhaùc, ít tinh taán, maát chaùnh nieäm, taâm taùn loaïn, tu taäp aùc tueä thì khoâng theå ngoä nhaäp ñöôïc. Coøn nhöõng ai khoâng giaûi ñaõi, luoân tinh taán, ñaày ñuû chaùnh nieäm, nhieáp taâm chuyeân chuù, tu taäp dieäu tueä môùi coù theå ngoä nhaäp. Thieän Hieän neân bieát, neáu Ñaïi Boà-taùt muoán truï haøng Boà-taùt khoâng thoaùi chuyeån, laàn löôït ñeán ñòa thöù möôøi thì neân sieâng naêng duøng phöông tieän ñeå nhaäp vaøo phaùp moân naøy. Neáu Ñaïi Boà-taùt muoán mau chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí phaûi sieâng naêng duøng phöông tieän ñeå nhaäp vaøo phaùp moân naøy. Thieän Hieän neân bieát, neáu Ñaïi Boà-taùt theo hoïc nhöõng gì ñaõ noùi

trong kinh ñieån Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa naøy thì Ñaïi Boà-taùt ñoù coù theå hoïc Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña; cuõng coù theå hoïc phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh, coù theå theo hoïc chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; cuõng coù theå theo hoïc Thaùnh ñeá khoå cho ñeán Thaùnh ñeá ñaïo; cuõng coù theå theo hoïc boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; cuõng coù theå theo hoïc boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; cuõng coù theå theo hoïc phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; cuõng coù theå theo hoïc taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; cuõng coù theå theo hoïc baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân; cuõng coù theå theo hoïc taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; cuõng coù theå theo hoïc naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng, cuõng coù theå theo hoïc möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; cuõng coù theå theo hoïc ñaïi Töø, ñaïi Bi, ñaïi Hyû, ñaïi Xaû; cuõng coù theå theo hoïc phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; cuõng coù theå theo hoïc trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; cuõng coù theå theo hoïc taát caû haïnh Ñaïi Boà-taùt; cuõng coù theå hoïc quaû vò Giaùc ngoä

cao toät cuûa chö Phaät; cuõng coù theå theo hoïc trí Nhaát thieát trí. Sau khi Ñaïi Boà-taùt aáy ñaõ hoïc nhö vaäy roài thì coù theå chöùng ñaéc Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña cho ñeán trí Nhaát thieát trí. Thieän Hieän neân bieát, neáu Ñaïi Boà-taùt hoïc theo nhöõng gì ñaõ noùi trong kinh ñieån Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa naøy thì ñoái vôùi taát caû ma söï Ñaïi Boà-taùt aáy ñeàu bieát roõ, neân vöøa sinh khôûi lieàn dieät ngay. Cho neân naøy Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt muoán mau dieät tröø taát caû nghieäp chöôùng, muoán nhieáp thoï hoaøn toaøn phöông tieän thieän xaûo thì phaûi hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Thieän Hieän neân bieát, luùc naøo Ñaïi Boà-taùt sieâng naêng tu taäp Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña thì luùc aáy Ñaïi Boà-taùt lieàn ñöôïc taát caû Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc hieän taïi ñang noùi chaùnh phaùp ôû voâ löôïng, voâ bieân theá giôùi cuõng hoä nieäm. Vì sao? Vì chö Phaät ôû quaù khöù, hieän taïi, vò lai ñeàu töø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa naøy maø ra. Cho neân naøy Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña neân nghó nhö vaày: “Phaùp maø chö Phaät quaù khöù, hieän taïi, vò lai ñaõ chöùng ñaéc, ta cuõng seõ chöùng ñaéc.”

Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Neáu sieâng naêng tu hoïc Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña saâu xa thì mau chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Cho neân naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng neân xa lìa taùc yù töông öng vôùi trí Nhaát thieát trí maø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Thieän Hieän neân bieát, neáu Ñaïi Boà-taùt ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña saâu xa, tuøy thuaän tu haønh, duø trong khaûy moùng tay, thì Ñaïi Boà-taùt aáy ñaït ñöôïc phöôùc ñöùc raát nhieàu. Giaû söû coù ngöôøi duøng phöông tieän thieän xaûo giaùo hoùa taát caû höõu tình trong theá giôùi ba laàn ngaøn, ñeàu khieán hoï an truï Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, hoaëc khieán hoï an truï giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán thanh tònh, hoaëc khieán hoï an truï quaû Döï löu cho ñeán quaû A- la-haùn, hoaëc khieán hoï an truï vaøo Ñoäc giaùc Boà-ñeà, ngöôøi aáy maëc daàu ñöôïc phöôùc nhieàu voâ löôïng, nhöng vaãn khoâng baèng phöôùc ñöùc cuûa ngöôøi tuøy thuaän tu haønh kinh ñieån Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa chæ trong khoaûng khaûy moùng tay. Vì sao? Vì Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa coù theå sinh taát caû Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña; coù theå sinh ra taát caû söï giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán thanh tònh; coù theå sinh taát caû quaû Döï löu cho ñeán quaû Ñoäc giaùc Boà-ñeà. Chö Phaät quaù khöù, hieän taïi, vò lai ñeàu töø Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña maø ñöôïc xuaát hieän, ñoä thoaùt voâ löôïng, voâ bieân höõu tình. Laïi nöõa naøy Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt khoâng lìa taùc yù töông öng trí Nhaát thieát trí maø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa traûi qua khoaûng choác laùt, hoaëc traûi qua nöûa ngaøy, moät ngaøy, hoaëc traûi qua nöûa thaùng, moät thaùng, hoaëc traûi qua moät thôøi gian, hoaëc traûi qua traûi qua moät naêm, nöûa naêm, hoaëc traûi qua moät kieáp, traêm kieáp cho ñeán voâ soá ñaïi kieáp thì Ñaïi Boà-taùt ñöôïc phöôùc ñöùc nhieàu hôn ngöôøi giaùo hoùa caùc höõu tình trong haèng haø sa theá giôùi khaép möôøi phöông, khieán hoï an truï Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña, hoaëc khieán hoï an truï giaûi

thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán thanh tònh, khieán hoï an truï quaû Döï löu cho ñeán quaû A-la-haùn, khieán hoï an truï phöôùc ñöùc maø Ñoäc giaùc Boà-ñeà ñaõ ñaït. Vì sao? Vì Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña sinh ra taát caû Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc quaù khöù, hieän taïi, vò lai. Caùc Ngaøi vì caùc höõu tình tuøy thuaän thieát laäp Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña vì caùc höõu tình tuøy

thuaän thieát laäp söï giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán thanh tònh; tuøy thuaän thieát laäp quaû Döï löu cho ñeán quaû A-la-haùn; tuøy thuaän thieát laäp quaû Ñoäc giaùc Boà-ñeà; tuøy thuaän thieát laäp quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät. Phöôùc ñöùc naøy hôn phöôùc ñöùc ngöôøi tröôùc. Laïi nöõa naøy Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt truï soáng theo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ñaõ noùi, thì neân bieát, Ñaïi Boà-taùt aáy ñaõ truï nôi quaû vò khoâng thoaùi chuyeån, thöôøng ñöôïc chö Phaät hoä nieäm, thaønh töïu phöông tieän thieän xaûo toái thaéng, ñaõ töøng gaàn guõi cuùng döôøng, cung kính voâ löôïng öùc trieäu Phaät; ôû choã chö Phaät ñaõ gieo troàng voâ löôïng caên laønh thaéng dieäu, ñaõ ñöôïc voâ löôïng thieän höõu chaân tònh baûo veä; töø laâu ñaõ tu taäp Boá thí... saùu phaùp Ba-la-maät-ña. Noùi roäng cho ñeán trí Nhaát thieát trí. Thieän Hieän neân bieát, Ñaïi Boà-taùt aáy truï vaøo ñòa Ñoàng Chaân, taát caû söï nguyeän caàu ñeàu ñöôïc vieân maõn, luoân gaëp chö Phaät khoâng bao giôø xa caùch, khoâng bao xa lìa caùc caên laønh, luoân ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, cuõng thöôøng laøm nghieâm tònh coõi Phaät. Töø coõi Phaät naøy ñeán coõi Phaät khaùc luoân cuùng döôøng, cung kính, toân troïng ca ngôïi chö Phaät Theá Toân; nghe vaø thoï trì tu haønh giaùo phaùp cuûa Boà-taùt thöøa. Thieän Hieän neân bieát, Ñaïi Boà-taùt aáy ñaõ ñaéc bieän taøi voâ taän, ñaõ ñaéc taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni thuø thaéng, thaønh töïu saéc thaân vi dieäu toái thöôïng, ñaõ ñöôïc chö Phaät thoï kyù vieân maõn, tuøy theo sôû thích vì ñoä caùc höõu tình maø thoï caùc loaïi thaân, ñeàu ñöôïc töï taïi. Thieän Hieän neân bieát, Ñaïi Boà-taùt aáy ñaõ nhaäp troïn veïn vaøo sôû duyeân haønh töôùng, taát caû moân chöõ, chaúng phaûi chöõ, phaùp nghóa höõu ngoân voâ ngoân, khaùi nieäm moät, hai vaø nhieàu, khaùi nieäm nöõ nam chaúng phaûi hai, khaùi nieäm caùc phaùp quaù khöù, hieän taïi vaø vò lai, caùc vaên caùc nghóa, caùc uaån, caùc xöù, caùc giôùi duyeân khôûi vaø chi duyeân khôûi, theá gian, Nieát-baøn, töôùng phaùp giôùi, töôùng höõu vi, töôùng voâ vi, töôùng haønh, töôùng chaúng phaûi haønh, töôùng töôùng, töôùng chaúng phaûi töôùng, taùnh coù, taùnh khoâng, taùnh töï, taùnh tha, troùi buoäc, lìa troùi buoäc, troùi buoäc lìa troùi buoäc, töông öng, khoâng töông öng, töông öng khoâng töông öng, chaân nhö, taùnh khoâng hö voïng, taùnh khoâng ñoåi khaùc, phaùp taùnh, phaùp giôùi, phaùp ñònh, phaùp truï, taùnh nhaân, taùnh chaúng phaûi nhaân, taùnh duyeân, taùnh chaúng phaûi duyeân, Thaùnh ñeá, Tónh löï, Voâ löôïng, Voâ saéc, Boá thí cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, boán Nieäm truï

cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo, phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän, taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù, taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû moân Tam-ma-ñòa, naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng, ñòa Ñaïi Boà-taùt, möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng.

Ñaïi Töø, ñaïi Bi, ñaïi Hyû, ñaïi Xaû, caùc töôùng toát, caùc veû ñeïp, taùnh khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû, trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng, caûnh giôùi höõu vi, caûnh giôùi voâ vi, giôùi, chaúng phaûi giôùi, khoâng, chaúng khoâng, taùc yù saéc cho ñeán taùc yù thöùc, noùi roäng cho ñeán taùc yù trí Nhaát thieát trí, khoâng cuûa töôùng saéc, khoâng cuûa töôùng thöùc, noùi roäng cho ñeán khoâng cuûa töôùng trí Nhaát thieát trí, ñaïo khinh an, ñaïo baát khinh an, sinh, truï, dò, dieät, chaùnh kieán, taø kieán, kieán, phi kieán, tham, saân, si, khoâng tham, khoâng saân, khoâng si, söï troùi buoäc cuûa nhaän thöùc, söï troùi buoäc cuûa phieàn naõo, söï ñoaïn dieät cuûa chuùng, danh, saéc, danh saéc, sôû duyeân duyeân, taêng thöôïng duyeân, nhaân duyeân, ñaúng voâ giaùn duyeân, haønh töôùng, nhaân quaû, khoå, taäp, dieät, ñaïo, quaû Döï löu vaø ñaïo cuûa quaû Döï löu, quaû Nhaát lai vaø ñaïo cuûa quaû Nhaát lai, quaû Baát hoaøn vaø ñaïo cuûa quaû Baát hoaøn, quaû A-la-haùn vaø ñaïo cuûa quaû A-la-haùn, Ñoäc giaùc Boà-ñeà vaø ñaïo cuûa Ñoäc giaùc Boà-ñeà, Voâ thöôïng Boà-ñeà vaø ñaïo cuûa Voâ thöôïng Boà-ñeà, trí Nhaát thieát vaø ñaïo cuûa trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng vaø ñaïo cuûa trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng vaø ñaïo cuûa trí Nhaát thieát töôùng, caên vaø caên vieân maõn, caên thaéng lieät, tueä lanh leï, tueä saéc beùn, tueä nhanh nheïn, tueä thaáu ñaùo, tueä roäng lôùn, tueä saâu xa, tueä to lôùn, tueä khoâng chöôùng ngaïi, quaù khöù, vò lai, hieän taïi, phöông tieän, nieàm vui, nieàm vui taêng tröôûng, vaên nghóa, an laäp ba thöøa phöông tieän. Thieän Hieän neân bieát, neáu Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña saâu xa laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, tu Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña saâu xa thì ñaït ñöôïc voâ löôïng, voâ bieân coâng ñöùc thuø thaéng lôïi ích nhö vaäy. Baáy giôø, Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa nhö theá naøo? Laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa nhö theá naøo? Tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa nhö theá naøo? Phaät daïy Thieän Hieän: –Caùc Ñaïi Boà-taùt neân quaùn saéc uaån cho ñeán thöùc uaån vì tòch

tónh, vì coù theå phaù hoaïi, vì khoâng töï taïi, vì theå noù hö nguïy, vì khoâng beàn chaéc, neân haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa; noùi roäng cho ñeán neân quaùn trí Nhaát thieát trí tòch tónh, coù theå phaù hoaïi, khoâng töï taïi, theå hö nguî, khoâng beàn chaéc ñeå haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Naøy Thieän Hieän, oâng hoûi caùc Ñaïi Boà-taùt laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa nhö theá naøo? Gioáng nhö laøm phaùt sinh caùi khoâng cuûa hö khoâng, Ñaïi Boà-taùt laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Naøy Thieän Hieän, oâng hoûi caùc Ñaïi Boà-taùt tu Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña saâu xa nhö theá naøo? Gioáng nhö söï tu haønh töø boû, Ñaïi Boà-taùt tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa vaø haønh Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña saâu xa phaûi maát bao laâu? Phaät daïy Thieän Hieän: –Caùc Ñaïi Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm cho ñeán khi ngoài toøa Boà- ñeà vi dieäu, neân haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, neân laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, neân tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá

Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt truï vaøo nhöõng taâm naøo ñeå khoâng giaùn ñoaïn veà vieäc haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa? Phaät daïy Thieän Hieän: –Caùc Ñaïi Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm cho ñeán khi cöùu caùnh khoâng dung chöùa nhöõng taùc yù naøo khaùc, chæ luoân luoân an truï vaøo taùc yù töông öng vôùi trí Nhaát thieát trí laø neân haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, neân laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, neân tu Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Thieän Hieän neân bieát, Ñaïi Boà-taùt aáy cho ñeán khieán taâm vaø taâm sôû phaùp ñoái vôùi caûnh khoâng chuyeån, môùi ñöôïc goïi laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt tu haønh laøm phaùt sinh Baùt-nhaõ

ba-la-maät-ña saâu xa coù ñaéc trí Nhaát thieát trí chaêng? –Khoâng, Thieän Hieän! –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng haønh, khoâng laøm phaùt sinh, khoâng tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, coù ñaéc trí Nhaát thieát trí chaêng? –Khoâng, Thieän Hieän! –Baïch Theá Toân, coù phaûi caùc Ñaïi Boà-taùt cuõng haønh, laøm phaùt sinh, tu, cuõng khoâng haønh, khoâng laøm phaùt sinh, khoâng tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa coù ñaéc trí Nhaát thieát trí chaêng? –Khoâng, Thieän Hieän! –Baïch Theá Toân, coù phaûi caùc Ñaïi Boà-taùt chaúng haønh, chaúng laøm phaùt sinh, chaúng tu, chaúng phaûi khoâng haønh, chaúng phaûi khoâng laøm phaùt sinh, chaúng phaûi khoâng tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa coù theå ñaéc trí Nhaát thieát trí chaêng? –Khoâng, Thieän Hieän! –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt laøm sao ñaéc trí Nhaát thieát trí? –Naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi nhö chaân nhö coù theå ñaéc trí Nhaát thieát trí. Baïch Theá Toân, theá naøo phaûi nhö chaân nhö? –Naøy Thieän Hieän, phaûi nhö thaät teá. Baïch Theá Toân, theá naøo laø phaûi nhö thaät teá? –Naøy Thieän Hieän, phaûi nhö caûnh giôùi phaùp. Baïch Theá Toân, theá naøo laø phaûi nhö caûnh giôùi phaùp? –Naøy Thieän Hieän, phaûi nhö caûnh giôùi ngaõ cho ñeán caûnh giôùi Boå-ñaëc-giaø-la. Baïch Theá Toân, theá naøo laø caûnh giôùi ngaõ cho ñeán caûnh giôùi Boå- ñaëc-giaø-la? –Naøy Thieän Hieän, oâng nghó theá naøo? Ngaõ cho ñeán Boå-ñaëc-giaø- la coù theå naém baét chaêng? –Baïch Theá Toân, khoâng! –Naøy Thieän Hieän, neáu ngaõ cho ñeán Boå-ñaëc-giaø-la ñaõ chaúng theå naém baét ñöôïc thì laøm sao Ta döïng leân caûnh giôùi cuûa ngaõ cho ñeán caûnh giôùi cuûa Boå-ñaëc-giaø-la? Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt khoâng giaû laäp Baùt- nhaõ ba-la-maät-ña, cuõng khoâng giaû laäp trí Nhaát thieát trí, cuõng khoâng

giaû laäp taát caû phaùp thì Ñaïi Boà-taùt aáy nhaát ñònh seõ chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, coù phaûi chæ coù Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng theå giaû laäp hay laø Tónh löï ba-la-maät-ña... cuõng khoâng theå giaû laäp? Phaät daïy Thieän Hieän: –Khoâng nhöõng Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng theå giaû laäp maø coøn Tónh löï... naêm phaùp Ba-la-maät-ña cuõng khoâng theå giaû laäp; hoaëc phaùp cuûa Thanh vaên, phaùp cuûa Ñoäc giaùc, phaùp cuûa Boà-taùt, phaùp cuûa chö Phaät, phaùp höõu vi, phaùp voâ vi... taát caû

phaùp aáy ñeàu khoâng theå giaû laäp. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, neáu taát caû phaùp ñeàu khoâng theå giaû laäp, thì taïi sao giaû laäp ñaây laø ñòa nguïc, ñaây laø baøng sinh, ñaây laø ngaï quyû, ñaây laø ngöôøi, ñaây laø trôøi, ñaây laø Döï löu, ñaây laø Nhaát lai, ñaây laø Baát hoaøn, ñaây laø A-la-haùn, ñaây laø Ñoäc giaùc, ñaây laø Boà-taùt, ñaây laø chö Phaät, ñaây laø taát caû phaùp? Phaät daïy Thieän Hieän: –YÙ oâng nghó sao? Höõu tình giaû laäp vaø phaùp giaû laäp thaät coù theå naém baét ñöôïc chaêng? Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, khoâng! Phaät daïy Thieän Hieän: –Neáu höõu tình giaû laäp vaø phaùp giaû laäp thaät chaúng theå naém baét ñöôïc laøm sao Ta coù theå giaû laäp ñaây laø ñòa nguïc... noùi roäng cho ñeán ñaây laø taát caû phaùp? Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa neân hoïc taát caû phaùp ñeàu khoâng theå giaû laäp ñeå höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, ñaâu khoâng neân hoïc saéc, ñaâu khoâng neân hoïc thoï, töôûng, haønh, thöùc; noùi roäng cho ñeán ñaâu khoâng neân hoïc trí Nhaát thieát trí? Phaät daïy Thieän Hieän: –Khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa neân hoïc saéc khoâng taêng, khoâng giaûm; neân hoïc thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng taêng giaûm; noùi roäng cho ñeán neân hoïc trí Nhaát thieát trí khoâng taêng,

khoâng giaûm. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, vì sao neân hoïc saéc khoâng taêng, khoâng giaûm, neân hoïc thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng taêng, khoâng giaûm; neân hoïc trí Nhaát thieát trí khoâng taêng, khoâng giaûm nhö theá naøo? Phaät daïy: –Khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, vì khoâng sinh, khoâng dieät neân hoïc saéc; vì khoâng sinh, khoâng dieät neân hoïc thoï, töôûng, haønh, thöùc; noùi roäng cho ñeán vì khoâng sinh, khoâng dieät neân hoïc trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, vì sao vì khoâng sinh, khoâng dieät neân hoïc saéc; vì sao vì khoâng sinh, khoâng dieät neân hoïc thoï, töôûng, haønh, thöùc? Cho ñeán vì sao vì khoâng sinh, khoâng dieät neân hoïc trí Nhaát thieát trí? Phaät daïy: –Khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa neân hoïc caùc haønh khoâng sinh khôûi, khoâng taïo taùc, hoaëc boû, hoaëc tu. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, vì sao neân hoïc caùc haønh khoâng sinh khôûi, khoâng taïo taùc, hoaëc boû hoaëc tu? Phaät daïy: –Khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa quaùn töï töôùng taát caû phaùp ñeàu khoâng, neân hoïc caùc haønh khoâng sinh khôûi, khoâng taïo taùc, hoaëc boû hoaëc tu. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, quaùn töï töôùng cuûa taát caû phaùp ñeàu khoâng nhö theá naøo? Phaät daïy: –Khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa neân quaùn saéc vôùi caùi khoâng cuûa töôùng saéc; neân quaùn thoï, töôûng, haønh, thöùc vôùi caùi khoâng cuûa töôùng thoï, töôûng, haønh, thöùc. Noùi roäng cho ñeán neân quaùn quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät vôùi caùi khoâng cuûa

töôùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät, neân quaùn trí Nhaát thieát trí vôùi caùi khoâng cuûa töôùng trí Nhaát thieát trí. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña saâu xa neân quaùn töï töôùng cuûa caùc phaùp ñeàu khoâng. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu quaùn saéc vôùi caùc khoâng cuûa töôùng saéc; quaùn thoï, töôûng, haønh, thöùc vôùi caùi khoâng cuûa töôùng thoï, töôûng, haønh, thöùc; noùi roäng cho ñeán quaùn quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät; quaùn trí Nhaát thieát trí vôùi caùi khoâng cuûa töôùng trí Nhaát thieát trí thì laøm sao Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa? Phaät daïy Thieän Hieän: –Neáu caùc Ñaïi Boà-taùt hoaøn toaøn khoâng coù ñoái töôïng ñeå haønh, ñoù laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, duyeân gì maø Ñaïi Boà-taùt hoaøn toaøn khoâng coù ñoái töôïng ñeå haønh ñoù laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa? Phaät daïy Thieän Hieän: –Do Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa chaúng theå naém baét ñöôïc, caùc Ñaïi Boà-taùt cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc, söï haønh cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc, ngöôøi haønh, nhaân duyeân haønh, thôøi gian haønh, nôi choán haønh ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc. Cho neân, naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt hoaøn toaøn khoâng ñoái töôïng ñeå haønh, ñoù laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, vì trong ñoù taát caû caùc hyù luaän ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Neáu Ñaïi Boà-taùt hoaøn toaøn khoâng coù ñoái töôïng haønh, ñoù laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, thì Ñaïi Boà-taùt môùi hoïc laøm sao haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa? Phaät daïy Thieän Hieän: –Ñaïi Boà-taùt môùi hoïc töø luùc môùi phaùt taâm, ñoái vôùi taát caû phaùp luoân luoân hoïc khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc. Hoïc nhö vaäy xong, duøng khoâng ñoái töôïng chöùng ñaéc laøm phöông tieän tu Boá thí cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, noùi roäng cho ñeán duøng khoâng ñoái töôïng chöùng ñaéc laøm phöông tieän ñeå tu trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät:

–Vì sao coù hai goïi laø coù ñoái töôïng chöùng ñaéc? Vì sao khoâng coù hai goïi laø khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc? Phaät daïy Thieän Hieän: –Nhaõn vaø saéc laø hai, cho ñeán yù vaø phaùp laø hai. Noùi roäng cho ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät vaø chö Phaät laø hai. Nhö vaäy, taát caû heã coù hyù luaän ñeàu goïi laø hai, maø heã coù hai thì ñeàu coù ñoái töôïng chöùng ñaéc. Chaúng phaûi nhaõn vaø chaúng phaûi saéc laø khoâng hai, cho ñeán chaúng phaûi yù vaø chaúng phaûi phaùp laø khoâng hai. Noùi roäng cho ñeán chaúng quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät, chaúng phaûi Phaät laø khoâng hai. Nhö vaäy, taát caû lìa hyù luaän ñeàu goïi laø khoâng hai, maø khoâng hai thì ñeàu khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, coù phaûi do coù ñoái töôïng chöùng ñaéc neân khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc, hay laø do khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc neân khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc? Phaät daïy Thieän Hieän: –Chaúng phaûi do coù ñoái töôïng chöùng ñaéc neân khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc, cuõng chaúng phaûi do khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc neân khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc. Nhöng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc vaø khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc, taùnh ñeàu bình ñaúng neân goïi laø khoâng coù ñoái töôïng

chöùng ñaéc. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt sieâng naêng tu hoïc trong taùnh bình ñaúng cuûa coù ñoái töôïng chöùng ñaéc vaø khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc. Thieän Hieän neân bieát, khi caùc Ñaïi Boà-taùt hoïc nhö vaäy thì goïi laø hoïc nghóa khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, xa lìa ñöôïc caùc loãi laàm. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa khoâng chaáp tröôùc coù ñoái töôïng chöùng ñaéc, khoâng chaáp tröôùc khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc, thì Ñaïi Boà-taùt aáy laøm sao tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ñeå coù theå töø ñòa naøy tieán leân ñòa khaùc, laàn löôït ñöôïc vieân maõn vaø do ñoù chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí? Phaät daïy Thieän Hieän: –Khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, chaúng

truï vaøo coù ñoái töôïng chöùng ñaéc, chaúng truï vaøo khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc ñeå haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa thì coù theå töø ñòa naøy tieán leân ñòa khaùc, daàn daàn vieân maõn cho ñeán chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí. Vì sao? Vì Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc, trí Nhaát thieát trí cuõng khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc. Ngöôøi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, nôi choán haønh, thôøi gian haønh cuõng khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc, khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc naøy cuõng khoâng coù ñoái töôïng chöùng ñaéc. Thieän Hieän neân bieát, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña saâu xa nhö vaäy. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa chaúng theå naém baét ñöôïc, trí Nhaát thieát trí cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc, ngöôøi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, thôøi gian haønh, nôi choán haønh cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc, khoâng theå naém baét ñöôïc naøy cuõng khoâng theå naém baét ñöôïc, thì khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, caùc Ñaïi Boà-taùt laøm sao öa thích löïa choïn taát caû phaùp, ñoù laø ñaây laø saéc, ñaây laø thoï, töôûng, haønh, thöùc, noùi roäng cho ñeán ñaây kaø quaû vò Giaùc ngoä cao toät, ñaây laø trí Nhaát thieát trí thanh tònh? Phaät daïy Thieän Hieän: –Khi caùc Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, maëc daàu öa thích löïa choïn caùc phaùp nhöng khoâng naém baét saéc, khoâng naém baét thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán khoâng naém baét trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, neáu khoâng naém baét saéc, khoâng naém baét thoï, töôûng, haønh, thöùc; cho ñeán khoâng naém baét trí Nhaát thieát trí thì laøm sao coù theå vieân maõn saùu phaùp Ba-la-maät-ña? Neáu khoâng vieân maõn saùu phaùp Ba-la- maät-ña thì laøm sao coù theå nhaäp ñòa vò Chaùnh taùnh ly sinh cuûa Boà-taùt thì laøm sao coù theå laøm nghieâm tònh coõi Phaät, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình? Neáu khoâng theå laøm nghieâm tònh coõi Phaät, ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình thì laøm sao ñaéc trí Nhaát thieát trí? Neáu khoâng ñaéc trí Nhaát thieát trí thì laøm sao coù theå chuyeån phaùp luaân vi dieäu, laøm caùc Phaät söï? Neáu khoâng chuyeån phaùp luaân vi dieäu, laøm caùc Phaät söï thì laøm sao giaûi thoaùt höõu tình khoûi caùc khoå sinh töû ñeå hoï ñöôïc Nieát-

baøn roát raùo an laïc? Phaät daïy Thieän Hieän: –Khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, khoâng vì saéc maø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa; khoâng vì thoï, töôûng, haønh, thöùc maø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Noùi roäng cho ñeán khoâng vì quaû vò Giaùc ngoä cao toät maø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, khoâng vì trí Nhaát thieát trí maø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Khi aáy, Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt vì vieäc gì neân haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa? Phaät daïy Thieän Hieän: –Caùc Ñaïi Boà-taùt khoâng coù laøm vieäc gì neân haønh Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña saâu xa. Vì sao? Vì taát caû phaùp hoaøn toaøn khoâng coù ñoái töôïng taïo taùc. Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa cuõng khoâng coù ñoái töôïng taïo taùc. Quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät cuõng khoâng coù ñoái töôïng taïo taùc. Caùc Ñaïi Boà-taùt cuõng khoâng coù ñoái töôïng taïo taùc. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt laáy khoâng ñoái töôïng taïo taùc ñeå laøm phöông tieän haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu taát caû phaùp ñeàu khoâng coù ñoái töôïng taïo taùc thì khoâng neân thaønh laäp söï khaùc nhau cuûa thöøa laø Thanh vaên, Ñoäc giaùc vaø Voâ thöôïng. Phaät daïy Thieän Hieän: –Chaúng phaûi phaùp khoâng coù ñoái töôïng taïo taùc coù theå thaønh laäp ñöôïc maø caàn phaùp coù ñoái töôïng taïo taùc môùi coù theå thaønh laäp ñöôïc. Vì sao? Vì caùc höõu tình phaøm phu ngu si thieáu trí chaáp tröôùc saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc; noùi roäng cho ñeán do trí Nhaát thieát trí. Do chaáp tröôùc neân nieäm saéc thì sôû ñaéc saéc, nieäm thoï, töôûng, haønh, thöùc thì sôû ñaéc thoï, töôûng, haønh, thöùc. Noùi roäng cho ñeán nieäm trí Nhaát thieát trí thì sôû ñaéc trí Nhaát thieát trí. Do nieäm sôû ñaéc cho neân suy nghó nhö vaày: “Ta nhaát ñònh seõ ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, cöùu caùc höõu tình ra khoûi khoå lôùn sinh töû coù theå ñaéc Nieát-baøn an laïc roát raùo.” Thieän Hieän neân bieát, keû phaøm phu ngu si thieáu trí aáy do ñieân ñaûo neân suy nghó nhö vaäy, ñoù laø phæ baùng Phaät. Vì sao? Vì Phaät duøng naêm loaïi maét caàu saéc chaúng theå naém baét ñöôïc, caàu thoï, töôûng, haønh,

thöùc chaúng theå naém baét ñöôïc, caàu quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät chaúng theå naém baét ñöôïc, caàu caùc höõu tình cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc. Caùc phaøm phu ngu si aáy muø mòt khoâng coù maét tueä neân chaáp tröôùc vaøo caùc phaùp. Neáu hoï seõ chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät cöùu thoaùt höõu tình ra khoûi khoå lôùn sinh töû, ñöôïc Nieát-baøn thöôøng laïc roát raùo, thì chaéc chaén khoâng coù ñieàu ñoù. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu chö Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc ñeàu laáy naêm loaïi maét caàu saéc chaúng theå naém baét ñöôïc, caàu thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc, cho ñeán caàu quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät cuõng khoâng theå naém baét ñöôïc, caàu caùc höõu tình cuõng chaúng theå naém baét ñöôïc, thì ñaùng leõ khoâng chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät, cöùu thoaùt höõu tình ra khoûi khoå lôùn sinh töû coù theå ñaéc Nieát-baøn thöôøng laïc roát raùo. Neáu vaäy thì laøm sao Theá Toân chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, an laäp höõu tình vôùi ba nhoùm khaùc nhau, ñoù laø nhoùm Chaùnh taùnh ñònh, nhoùm

Taø taùnh ñònh vaø nhoùm Baát ñònh. Phaät daïy Thieän Hieän: –Ta duøng naêm loaïi maét quaùn saùt nhö thaät, chaéc chaén laø ta thaät khoâng chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, an laäp höõu tình vôùi ba nhoùm khaùc nhau. Nhöng caùc höõu tình vì ngu si ñieân ñaûo neân ñoái vôùi phaùp chaúng thaät maø töôûng phaùp thaät, ñoái vôùi höõu tình khoâng thaät maø töôûng coù tình thaät. Ta vì dieät tröø nhöõng kieán chaáp hö voïng ñoù; neân nöông vaøo theá tuïc maø noùi chöù khoâng y cöù vaøo thaéng nghóa. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Nhö Lai chaúng leõ khoâng an truï vaøo thaéng nghóa ñeå chöùng ñaïi Boà-ñeà? –Khoâng, Thieän Hieän! –Baïch Theá Toân, Nhö Lai chaúng leõ khoâng an truï vaøo voïng töôûng ñieân ñaûo ñeå chöùng ñaïi Boà-ñeà? –Khoâng, Thieän Hieän! Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu Nhö Lai khoâng an truï vaøo thaéng nghóa chöùng ñaïi Boà-ñeà, cuõng khoâng an truï vaøo voïng töôûng ñieân ñaûo chöùng ñaïi Boà-ñeà, thì chaúng leõ Nhö Lai khoâng chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät?

Phaät daïy: –Khoâng! Maëc daàu Ta chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät nhöng khoâng coù ñoái töôïng an truï. Nghóa laø khoâng truï caûnh giôùi höõu vi, cuõng khoâng truï caûnh giôùi voâ vi. Thieän Hieän neân bieát, ví nhö nhöõng ngöôøi do Phaät bieán hoùa, tuy khoâng truï caûnh giôùi höõu vi, cuõng khoâng truï caûnh giôùi voâ vi, nhöng coù nhöõng vieäc lui, tôùi, ngoài, naèm... Nhöõng ngöôøi nhö Phaät bieán hoùa ra nhö theá hoaëc haønh Boá thí cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña; hoaëc truï phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh hoaëc truï chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; hoaëc truï Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; hoaëc tu boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; hoaëc tu boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; hoaëc tu phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; hoaëc tu taùm Giaûi thoaùt cho ñeán möôøi Bieán xöù; hoaëc baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân; hoaëc tu taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa; hoaëc naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; hoaëc tu möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; hoaëc tu ñaïi Töø, ñaïi Bi, ñaïi Hyû, ñaïi Xaû; hoaëc tu phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; hoaëc tu trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng; hoaëc tu haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt, hoaëc chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät, chuyeån phaùp luaân vi dieäu, laøm caùc Phaät söï. Ngöôøi ñöôïc ba nhoùm khaùc nhau. YÙ oâng nghó sao? Ngöôøi do chö Phaät bieán hoùa ñoù thaät coù nhöõng vieäc lui, tôùi, ngoài, naèm, cho ñeán thaät coù an laäp höõu tình thaønh ba nhoùm khaùc nhau chaêng? Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, khoâng! Phaät daïy Thieän Hieän: –Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Chö Phaät Theá Toân bieát taát caû phaùp ñeàu gioáng nhö bieán hoùa, noùi taát caû phaùp cuõng nhö bieán hoùa, maëc daàu coù ñoái töôïng taïo taùc nhöng khoâng chaân thaät, tuy ñoä höõu tình nhöng khoâng coù ngöôøi ñöôïc ñoä. Gioáng nhö ngöôøi ñöôïc bieán hoùa laïi hoùa ñoä cho höõu tình khaùc. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña saâu xa, phaûi gioáng nhö ngöôøi do Phaät bieán hoùa. Maëc daàu coù haønh ñoäng nhöng khoâng chaáp tröôùc.

Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu taát caû phaùp ñeàu nhö söï bieán hoùa thì chö Phaät cuõng vaäy. Nhö vaäy, thì chö Phaät vaø ngöôøi ñöôïc bieán hoùa coù gì khaùc nhau? Phaät daïy Thieän Hieän: –Phaät vaø ngöôøi ñöôïc bieán hoùa cuøng taát caû phaùp thaät söï khoâng khaùc nhau. Vì sao? Vì taát caû söï nghieäp chö Phaät ñaõ laøm thì ngöôøi do Phaät bieán hoùa cuõng ñeàu coù theå laøm. Söï nghieäp ngöôøi do Phaät bieán hoùa ñaõ laøm thì chö Phaät Theá Toân cuõng ñeàu coù theå. Cho neân chö Phaät vaø ngöôøi ñöôïc bieán hoùa cuøng taát caû phaùp thaät söï khoâng khaùc nhau. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu khoâng coù ngöôøi do chö Phaät bieán hoùa thì rieâng Phaät coù theå laøm ra söï nghieäp, coøn neáu khoâng coù chö Phaät thì ngöôøi ñöôïc hoùa kia coù theå rieâng mình laøm caùc vieäc ñöôïc chaêng? Phaät daïy Thieän Hieän: –Hoï cuõng coù theå laøm ñöôïc. Thieän Hieän laïi hoûi: –Baïch Theá Toân, vieäc aáy nhö theá naøo? Phaät daïy Thieän Hieän: –Nhö coù Nhö Lai hieäu laø Thieän Tòch Tueä, ñaõ ñoä xong nhöõng ngöôøi ñaùng ñoä; khi aáy khoâng coù Boà-taùt naøo ñöôïc Phaät thoï kyù, Ngaøi lieàn hoùa moät vò Phaät ñeå truï theá gian, khi Ngaøi töï nhaäp vaøo caûnh giôùi Ñaïi Nieát-baøn tuyeät ñoái thì vò Phaät ñoù laøm caùc Phaät söï trong nöûa kieáp. Quaù hôn nöûa kieáp, vò hoùa Phaät ñoù thoï kyù ñaïi Boà-ñeà cho moät Boà-taùt roài hieän nhaäp Nieát-baøn, khi ñoù caùc chuùng Trôøi, Ngöôøi, A-toá-laïc… ñeàu noùi laø Phaät aáy nay nhaäp Nieát-baøn, nhöng thaân cuûa hoùa Phaät aáy thaät khoâng sinh dieät. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña saâu xa neân tin caùc phaùp ñeàu nhö bieán hoùa. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu thaân chö Phaät khoâng khaùc vôùi söï bieán hoùa thì laøm sao coù theå laøm ruoäng phöôùc chaân tònh? Neáu caùc höõu tình vì giaûi thoaùt maø ñoái vôùi chö Phaät cung kính cuùng döôøng cho ñeán khi Nieát-baøn thì phöôùc aáy voâ taän. Ñoái vôùi hoùa Phaät maø cung kính cuùng döôøng thì phöôùc ñoù cuõng phaûi cöùu caùnh voâ taän.

Phaät daïy Thieän Hieän: –Thaân chö Phaät laø do phaùp taùnh, coù theå laøm ruoäng phöôùc chaân tònh cho thí chuû. Hoùa thaân cuûa Phaät cuõng nhö vaäy, ñeàu khieán cho thí chuû cung kính cuùng döôøng ñeán khi chaám döùt sinh töû, phöôùc aáy voâ taän. Thieän Hieän neân bieát, haõy gaùc laïi löôïng phöôùc ñöùc coù ñöôïc do cung kính cuùng döôøng chö Phaät vaø hoùa thaân Phaät qua moät beân, neáu thieän nam, thieän nöõ ñoái vôùi chö Phaät coù loøng Töø, cung kính suy nghó, nhôù ñeán coâng ñöùc chaân tònh cuûa Ngaøi thì thieän nam, thieän nöõ aáy ñeán khi chaám döùt sinh töû, caên laønh cuõng voâ taän. Thieän Hieän neân bieát, laïi gaùc löôïng phöôùc ñöùc coù ñöôïc do loøng Töø cung kính suy nghó nhôù caùc coâng ñöùc chaân tònh aáy qua moät beân, neáu thieän nam, thieän nöõ vì cuùng döôøng Phaät, thaäm chí moät caùnh hoa tung trong hö khoâng, thì thieän nam, thieän nöõ aáy ñeán taän luùc chaám döùt sinh töû, ñöôïc caên laønh voâ löôïng. Thieän Hieän neân bieát, laïi gaùc löôïng phöôùc ñöùc coù ñöôïc do loøng Töø cung kính suy nghó nhôù caùc coâng ñöùc chaân tònh aáy qua moät beân, neáu thieän nam, thieän nöõ vì cuùng döôøng Phaät, thaäm chí moät caùnh hoa tung trong hö khoâng qua moät beân, neáu thieän nam, thieän nöõ thaäm chí xöng “Nam-moâ Phaät-ñaø ñaïi Töø bi” thì thieän nam, thieän nöõ aáy

ñeán luùc chaám döùt sinh töû, caên laønh cuõng voâ taän, luoân ñöôïc höôûng thoï phöôùc laïc trong coõi trôøi, ngöôøi cho ñeán cuoái cuøng ñaéc Baùt-nieát-baøn. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, cung kính cuùng döôøng chö Phaät vaø hoùa thaân Phaät ñaït ñöôïc nhöõng lôïi ích roäng lôùn nhö vaäy. Cho neân, Thieän Hieän neân bieát, chö Phaät vaø hoùa thaân Phaät ñeàu laø thí chuû, laø ruoäng phöôùc chaân tònh khoâng khaùc nhau, vì laáy phaùp taùnh cuûa caùc phaùp laøm ñònh löôïng. Laïi nöõa naøy Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt laáy phaùp taùnh cuûa caùc phaùp aáy ñeå laøm ñònh löôïng, laøm phöông tieän thieän xaûo haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Sau khi nhaäp vaøo phaùp taùnh caùc phaùp roài nhöng ñoái vôùi caùc phaùp khoâng laøm hö hoaïi phaùp taùnh. Nghóa laø khoâng phaân bieät ñaây laø Baùt-nhaõ cho ñeán Boá thí ba-la-maät-ña, ñaây laø phaùp taùnh cuûa Baùt-nhaõ cho ñeán Boá thí ba-la-maät-ña. Noùi roäng cho ñeán ñaây laø trí Nhaát thieát trí, ñaây laø phaùp taùnh cuûa trí Nhaát thieát trí. Thieän Hieän neân bieát, khi caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-

maät-ña saâu xa khoâng neân phaân bieät phaùp taùnh cuûa caùc phaùp coù khaùc nhau maø laøm hö hoaïi phaùp taùnh. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät- ña saâu xa khoâng neân phaân bieät phaùp taùnh cuûa caùc phaùp, neáu laøm vaäy seõ hö hoaïi phaùp taùnh thì taïi sao Theá Toân töï noùi phaùp taùnh cuûa caùc phaùp khaùc nhau ñeå laøm hö hoaïi phaùp taùnh? Nghóa laø Phaät thöôøng noùi, ñaây laø saéc cho ñeán thöùc; ñaây laø nhaõn xöù cho ñeán yù xöù; ñaây laø saéc xöù cho ñeán phaùp xöù; ñaây laø nhaõn giôùi cho ñeán yù thöùc giôùi; ñaây laø saùu xuùc; ñaây laø saùu thoï; ñaây laø saùu giôùi; ñaây laø boán duyeân; ñaây laø voâ minh cho ñeán laõo töû; ñaây laø phaùp beân trong; ñaây laø phaùp beân ngoaøi; ñaây laø phaùp laønh; ñaây laø phaùp aùc; ñaây laø phaùp höõu laäu; ñaây laø phaùp voâ laäu; ñaây laø phaùp theá gian; ñaây laø phaùp xuaát theá gian; ñaây laø phaùp coäng; ñaây laø phaùp baát coäng; ñaây laø phaùp höõu vi; ñaây laø phaùp voâ vi… Phaät ñaõ thöôøng noùi nhöõng phaùp khaùc nhau nhö vaäy chaúng leõ Theá Toân töï hoaïi taùnh cuûa phaùp? Phaät daïy Thieän Hieän: –Ta khoâng töï hoaïi phaùp taùnh cuûa phaùp, chæ duøng danh töôùng laøm phöông tieän giaû noùi ñeå caùc höõu tình ngoä nhaäp phaùp taùnh bình ñaúng, thoaùt khoûi sinh töû, chöùng ñaéc Nieát-baøn. Cho neân naøy Thieän Hieän, maëc daàu Nhö Lai noùi caùc phaùp khaùc nhau nhöng khoâng goïi laø laøm hö hoaïi phaùp taùnh cuûa caùc phaùp. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, neáu Phaät chæ duøng danh töôùng ñeå giaû noùi phaùp taùnh cuûa caùc phaùp, khieán caùc höõu tình ngoä nhaäp vaøo phaùp taùnh bình ñaúng thì taïi sao ñoái vôùi khoâng danh töôùng Phaät duøng danh töôùng ñeå noùi maø baûo laø khoâng hö hoaïi? Phaät daïy Thieän Hieän: –Ta theo theá tuïc, ñoái vôùi caùc phaùp giaû laäp danh töôùng, vì caùc höõu tình maø duøng phöông tieän ñeå giaûng noùi, vì khoâng chaáp tröôùc neân khoâng hö hoaïi. Thieän Hieän neân bieát, gioáng nhö nhöõng keû ngu si nghe noùi caùc khoå lieàn chaáp tröôùc danh töôùng maø khoâng hieåu roõ ñoù laø giaû noùi, chaúng phaûi chö Nhö Lai vaø ñeä töû Nhö Lai nghe noùi caùc khoå roài chaáp tröôùc danh töôùng, maø bieát nhö thaät, chæ theo theá tuïc maø noùi, chöù

khoâng coù danh töôùng cuûa caùc phaùp chaân thaät. Thieän Hieän neân bieát, neáu caùc baäc Thaùnh ñoái vôùi danh maø chaáp tröôùc danh, ñoái vôùi töôùng maø chaáp tröôùc töôùng, thì ñoái vôùi khoâng cuõng chaáp tröôùc khoâng, ñoái vôùi voâ töôùng chaáp tröôùc voâ töôùng, ñoái vôùi voâ nguyeän chaáp tröôùc voâ nguyeän, ñoái vôùi chaân nhö chaáp tröôùc chaân nhö, ñoái vôùi thaät teá chaáp tröôùc thaät teá, ñoái vôùi phaùp giôùi chaáp tröôùc phaùp giôùi, ñoái vôùi voâ vi chaáp tröôùc voâ vi. Thieän Hieän neân bieát, taát caû phaùp aáy chæ coù giaû danh, chæ coù giaû töôùng, khoâng chaân thaät, trong ñoù baäc Thaùnh cuõng khoâng chaáp tröôùc, chæ möôïn danh töôùng. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt truï vaøo taát caû phaùp nhöng chæ möôïn danh töôùng, haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña nhöng trong ñoù khoâng chaáp tröôùc. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Neáu caùc phaùp chæ coù danh töôùng thì caùc Ñaïi Boà-taùt taïi sao phaùt taâm Boà-ñeà, chòu caùc khoå cöïc ñeå haønh haïnh Boà-taùt? Nghóa laø töï mình chòu khoå cöïc ñeå tu haønh Boá thí cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, noùi roäng cho ñeán chòu khoå cöïc tu haønh trí Nhaát thieát trí ñeàu ñöôïc vieân maõn? Phaät daïy Thieän Hieän: –Taát caû phaùp chæ coù danh vaø töôùng. Danh töôùng aáy chæ laø giaû laäp, taùnh cuûa danh töôùng laø khoâng. Caùc loaøi höõu tình vì ñieân ñaûo chaáp tröôùc neân bò luaân hoài sinh töû chòu caùc khoå naõo, khoâng theå giaûi thoaùt. Cho neân Boà-taùt vì laøm lôïi ích cho hoï maø phaùt taâm Boà-ñeà chòu caùc khoå cöïc, haønh haïnh Boà-taùt, daàn daàn chöùng ñaéc trí Nhaát thieát trí, chuyeån phaùp luaân vi dieäu, laáy phaùp ba thöøa laøm phöông tieän ñeå cöùu giuùp hoï ra khoûi sinh töû, an truï caûnh giôùi Nieát-baøn, nhöng caùc danh töôùng khoâng sinh, khoâng dieät, cuõng khoâng truï khoâng khaùc, coù theå giaû laäp. Baáy giôø Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Phaät noùi trí Nhaát thieát trí laø trí Nhaát thieát trí chaêng? Phaät daïy Thieän Hieän: –Ta noùi trí Nhaát thieát trí laø trí Nhaát thieát trí. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät:

–Baïch Theá Toân, thöôøng noùi trí Nhaát thieát trí toùm löôïc coù ba, ñoù laø trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng. Ba laïi trí naøy, töôùng cuûa noù coù gì khaùc nhau? Phaät daïy Thieän Hieän: –Trí Nhaát thieát laø trí ñoàng vôùi trí Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc. Trí Ñaïo töôùng laø trí ñoàng vôùi trí Ñaïi Boà-taùt. Trí Nhaát thieát töôùng laø dieäu trí rieâng cuûa chö Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, vì sao trí Nhaát thieát laø trí ñoàng vôùi trí Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc? Phaät daïy Thieän Hieän: –Trí Nhaát thieát laø phaùp moân sai bieät cuûa phaùp beân trong, beân ngoaøi… Thanh vaên, Ñoäc giaùc cuõng coù theå bieát roõ phaùp moân sai bieät cuûa phaùp beân trong, beân ngoaøi naøy… nhöng khoâng theå bieát töôùng cuûa trí Nhaát thieát vaø taát caû loaïi töôùng cuûa taát caû phaùp. Trí Nhaát thieát laø trí ñoàng vôùi trí Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao trí Ñaïo töôùng laø trí ñoàng vôùi trí Ñaïi Boà- taùt? Phaät daïy Thieän Hieän: –Caùc Ñaïi Boà-taùt neân hoïc bieát heát taát caû töôùng ñaïo loä, ñoù laø töôùng ñaïo Thanh vaên, töôùng ñaïo Ñoäc giaùc, töôùng ñaïo Boà-taùt, töôùng ñaïo Nhö Lai. Ñoái vôùi caùc ñaïo loä naøy, caùc Ñaïi Boà-taùt luoân neân tu hoïc, laøm cho vieân maõn. Maëc daàu laøm cho caùc ñaïo

loä naøy caàn laøm vieäc phaûi laøm nhöng khoâng theå laøm cho hoï chöùng thaät teá, vì trí Ñaïo töôùng laø trí ñoàng vôùi trí Ñaïi Boà-taùt. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt tu ñaïo cuûa Nhö Lai, sau khi ñöôïc vieân maõn leõ naøo khoâng chöùng thaät teá? Phaät daïy Thieän Hieän: –Caùc Ñaïi Boà-taùt ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, neáu tu caùc ñaïi nguyeän chöa vieân maõn thì vaãn chöa chöùng thaät teá. Neáu ñaõ vieân maõn thì môùi coù theå chöùng thaät teá. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt coù phaûi truï vaøo ñaïo maø chöùng

thaät teá chaêng?

Phaät daïy:

–Khoâng!

Thieän Hieän thöa:

–Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt coù phaûi truï vaøo nôi chaúng phaûi ñaïo maø chöùng thaät teá chaêng?

Phaät daïy:

–Khoâng!

Thieän Hieän thöa:

–Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt coù phaûi truï vaøo ñaïo vaø chaúng phaûi ñaïo maø chöùng thaät teá chaêng?

Phaät daïy:

–Khoâng!

Thieän Hieän thöa:

–Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt coù phaûi truï vaøo nôi chaúng phaûi ñaïo vaø chaúng phaûi chaúng phaûi ñaïo maø chöùng thaät teá chaêng?

Phaät daïy:

–Khoâng!

Thieän Hieän thöa:

–Baïch Theá Toân, neáu nhö vaäy thì caùc Ñaïi Boà-taùt truï vaøo ñaâu ñeå chöùng thaät teá?

Phaät daïy Thieän Hieän:

–YÙ oâng nghó sao? Coù phaûi oâng truï vaøo ñaïo maø ñöôïc heát caùc laäu, taâm giaûi thoaùt chaêng?

–Baïch Theá Toân, khoâng!

–Naøy Thieän Hieän, coù phaûi oâng truï vaøo nôi chaúng phaûi ñaïo maø ñöôïc heát caùc laäu taâm giaûi thoaùt chaêng?

–Baïch Theá Toân, khoâng!

–Naøy Thieän Hieän, coù phaûi oâng truï vaøo ñaïo, chaúng phaûi ñaïo maø ñöôïc heát caùc laäu, taâm giaûi thoaùt chaêng?

–Baïch Theá Toân, khoâng!

–Naøy Thieän Hieän, coù phaûi oâng truï vaøo phi ñaïo, chaúng phaûi chaúng phaûi ñaïo maø ñöôïc heát caùc laäu, taâm giaûi thoaùt chaêng?

–Baïch Theá Toân, khoâng!

–Vaäy oâng truï vaøo ñaâu maø ñöôïc heát caùc laäu, taâm hoaøn toaøn giaûi thoaùt? Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, con chaúng truï vaøo ñaâu ñeå ñöôïc heát caùc laäu, taâm hoaøn toaøn giaûi thoaùt, nhöng con ñöôïc heát caùc laäu, taâm ñöôïc hoaøn toaøn giaûi thoaùt, laø hoaøn toaøn khoâng truï vaøo ñaâu. Phaät daïy Thieän Hieän: –Caùc Ñaïi Boà-taùt cuõng vaäy, haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa hoaøn toaøn khoâng truï vaøo ñaâu maø chöùng thaät teá. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao trí Nhaát thieát töôùng laø trí Nhaát thieát töôùng? Phaät daïy Thieän Hieän: –Bieát taát caû phaùp ñoàng moät töôùng, ñoù laø töôùng tòch dieät, cho neân goïi laø trí Nhaát thieát töôùng. Laïi nöõa naøy Thieän Hieän, caùc töôùng traïng cuûa haønh coù theå bieåu hieän caùc phaùp. Nhö Lai nhö thaät bieát roõ taát caû cho neân goïi laø trí Nhaát thieát töôùng. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, hoaëc trí Nhaát thieát hoaëc trí Ñaïo töôùng, hoaëc trí Nhaát thieát töôùng, ba trí naøy khi ñoaïn phieàn naõo coù khaùc nhau chaêng? Coù höõu dö ñoaïn, voâ dö ñoaïn chaêng? Phaät daïy Thieän Hieän: –Chaúng coù sai khaùc khi ñoaïn phieàn naõo, nhöng ñoái vôùi taát caû taäp khí töông tuïc cuûa phieàn naõo thì Nhö Lai ñaõ ñoaïn haún, coøn Thanh vaên, Ñoäc giaùc thì chöa ñoaïn haún taäp khí töông tuïc. Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, caùc phieàn naõo ñaõ ñoaïn, ñaéc voâ vi chaêng? Phaät daïy: –Coù. Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, Thanh vaên, Ñoäc giaùc khoâng ñaéc voâ vi, phieàn naõo coù ñoaïn chaêng? Phaät daïy: –Khoâng. Thieän Hieän thöa:

–Baïch Theá Toân, trong phaùp voâ vi coù söï sai khaùc chaêng? Phaät daïy: –Khoâng. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Neáu phaùp voâ vi khoâng coù söï sai khaùc thì vì sao Phaät noùi taát caû Nhö Lai ñaõ ñoaïn haún khí töông tuïc coøn Thanh vaên, Ñoäc giaùc vaãn chöa ñoaïn haún taäp khí töông tuïc? Phaät daïy Thieän Hieän: –Taäp khí töông tuïc thaät chaúng phaûi phieàn naõo, nhöng caùc Thanh vaên, Ñoäc giaùc ñaõ ñoaïn phieàn naõo, nhöng vaãn coøn coù moät phaàn nhoû töôùng traïng, gioáng nhö tham, saân, si… phaùt ra töø thaân, ngöõ. Töùc laø noùi: “Ñaây laø taäp khí töông tuïc, chính töông tuïc naøy laøm cho phaøm phu ngu si phaùt sinh baát lôïi; coøn töông tuïc cuûa Thanh vaên, Ñoäc giaùc phaùt sinh khoâng baát lôïi.” Taát caû taäp khí töông tuïc nhö theá, Nhö Lai ñaõ ñoaïn haún. Baáy giôø Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, ñaïo vaø Nieát-baøn ñeàu khoâng coù töï taùnh. Vaäy taïi sao Phaät noùi ñaây laø Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc, ñaây laø Boà-taùt, ñaây laø Nhö Lai? Phaät daïy Thieän Hieän: –Caùc vò Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc, caùc Boà-taùt vaø chö Nhö Lai, taát caû ñeàu laø söï bieåu hieän cuûa voâ vi. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, trong phaùp voâ vi, thaät söï coù khaùc nhau giöõa Döï löu cho ñeán Nhö Lai chaêng? Phaät daïy: –Khoâng! Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, neáu vaäy thì taïi sao Phaät noùi Döï löu cho ñeán Nhö Lai, taát caû ñeàu laø söï bieåu hieän cuûa voâ vi? Phaät daïy Thieän Hieän: –Ta caên cöù theo theá tuïc maø noùi, hieån baøy coù Döï löu… söï hieån baøy khaùc nhau aáy ñeàu khoâng caên cöù theo thaéng nghóa, vì

chaúng phaûi trong thaéng nghóa coù theå hieån baøy. Vì sao? Vì chaúng phaûi trong thaéng nghóa coù söï bieåu hieän cuûa ngoân ngöõ hay trí tueä phaân bieät, hoaëc goàm

caû hai loaïi. Nhöng vì do caùc ngoân thuyeát theá tuïc kia laøm ñoaïn caùc phaùp neân giaû laäp caùc loaïi ngoân thuyeát theá tuïc cho caùc phaùp ñôøi sau. Cuï thoï Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, neáu töï töôùng cuûa taát caû phaùp ñeàu khoâng, thì ñôøi tröôùc coøn khoâng coù huoáng laø coù ñôøi sau? Vaäy taïi sao giaû laäp coù ñôøi sau? Phaät daïy: –Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, ñuùng nhö lôøi oâng noùi! Töï töôùng cuûa taát caû phaùp sôû höõu ñeàu khoâng, ñôøi tröôùc coøn khoâng coù huoáng laø ñôøi sau! Neáu ñôøi sau thaät coù thì ñieàu ñoù chaéc chaén khoâng xaûy ra. Nhöng caùc höõu tình khoâng hieåu roõ töï töôùng cuûa taát caû phaùp ñeàu khoâng; vì laøm lôïi ích cho hoï neân duøng phöông tieän giaû noùi ñaây laø ñôøi tröôùc, ñaây laø ñôøi sau. Nhöng trong caùi khoâng cuûa töï töôùng caùc phaùp thì ñôøi tröôùc, ñôøi sau ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc. Nhö vaäy naøy Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt ñaõ thoâng ñaït töï töôùng cuûa taát caû phaùp laø khoâng roài tu hoïc Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Thieän Hieän neân bieát, caùc Ñaïi Boà-taùt thoâng ñaït töï töôùng cuûa caùc phaùp ñeàu khoâng roài maø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thì khoâng chaáp tröôùc vaøo caùc phaùp ñoù, nghóa laø khoâng chaáp tröôùc beân trong, hay beân ngoaøi, thieän hay baát thieän, theá gian hay xuaát theá gian, höõu laäu hay voâ taän, höõu vi hay voâ vi, phaùp Thanh vaên hay phaùp Ñoäc giaùc, phaùp Boà- taùt hay phaùp chö Phaät, chæ caên cöù vaøo theá tuïc maø giaû laäp laø coù; chöù khoâng caên cöù vaøo thaéng nghóa neân khoâng chaáp tröôùc.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.